

Soda se postavita nekoliko vzvišena na podlago in blizo dna se oba soda prevrtata, v katero ljuknjo se potem čep zabije, da je tako mogoče od časa do časa vodo, ki se je na dnu sodov nabrala, odtočiti.

V ti napravi se led drži prav dobro in če sta soda večja tudi v zadostivni množini, tako da je hiša z ledom na več mesecev skozi poletje preskrbljena. Ako se okolo sodov še slamnat plašč napravi, se led še bolj dolgo in dobro hrani. Vrh tega pa ima ta naprava še to dobro, da jo je mogoče več let rabiti. Tudi leseni zaboji se dajo na isti način in v isti namen porabiti.

Kako se konji dolgo časa delavni in za delo sposobni obdržé.

V obče se to doseže z dobro strežbo, v posebnem pa, da se konjem (pogosto in obilno piti daja. Konj se mora večkrat napajati zlasti delavna živina. Krmi se konj le po trikrat na dan, ali napajati bi se moral po šestkrat.

Na Francoskem so poskušali, kako dolgo more konj v različnih razmerah, n. pr. v obleganih trdnjavah brez krme prestat in prišli so do sledečih poizvedeb: Konj more 25 dni brez trde krme živeti, če nič druga ko čisto vodo pije. Konj pa more le 5 dni živeti, če samo trdo krmo, pa nič piti dobiva. Če je 10 dni le trdo hrano pa nezadostivno vode dobival, tako mu je želodec izdelan. Konj, kateremu tri dni niso piti dali, je spil v treh minutah na mah tri galone. Toraj dajte konjem bolj pogosto piti.

Kako si Amerikanci jabelka pečejo. Na ameriški način pečena jabelka so velika sladčica. No, kako jih pa pečejo Amerikanci? Vzamejo bolj kislja jabelka, jih olupijo in jim peščiče izrežejo, vendar tako, da sada ne delé v več delov. Na to natlačijo peščiča s stolčnim sladkorjem, porabijo drobljanec putra navrh, položé jabelka v ponvo in jo postavijo v pečno cev ali pa v krušno peč. Kuharice poskusite.

Dopisi.

Iz Doliča. (Št. Florijanska fara samostalna občina.) Da bi se našim faranom prikrajšalo potovanje k sodnijski gosposki v Konjice, in da bi ne bili med 4 občine razkosani, odločili smo napraviti lastno občino, premakniti okrajno mejo do Lošperga, in tako razdeliti neprilicno občino Sp. Dolič deloma k Paki ali tudi v Brezje kakor okoliščine in lega krajeva najlepše kaže, in se tudi na oni strani združite s svojimi sosedi. Ker je pa ta čas županstvo Sp. Dolič last Vitanjskih posilincev, strastnih sovražnikov, skovali so pro-

test poln neresnic za pust. — In čujte, kaj je še novega! G. Mulej je v tej zadevi bil v Gradci in glejte čudo zdaj dobimo sedež sodnije v Vitanje, ktera se ve ne bode nič stala, razrušenje občin in združenje sv. Florijanske fare pa celih 4—5000 fl.?!? Kali? Ko se je posestnik bil in krčmar o zadevi nove občine svojim naprej postavljenim zameril, so mu koj vzeli pravico krčme, skoraj edini kruh. Še drugi krčmar, prijatelj nasprotnikom, se ne sme zameriti gosp. Pučniku, od kterege je odvisen zavoljo dobre službe pri navaženji šodra (bolje rečeno šare) in jim je tukaj edina podpora begati proste kmete, ker uže ravno vsak ne pride k nauku v Vitanje. In ker že neki mora vsaka dobra reč imeti svoje sovražnike, je enaki napravi sv. Jožčanem nasproten neki dr. odvetnik celjan — ta hoče zabraniti, da bi se $\frac{2}{3}$ faranov iz 2 sosednih okrajev ne pridružile sv. Joštu pod Celje, z edinim uzrokom, da bi s svojo malo kmetijo ne bil podvržen kakšni slovenski občini!!! Slovenski svet pa naj zve, da so tukaj skušani narodnjaki, ki bodo na podlagi postave vse dosegli. Prepričani še pa smo, da le cela fara, kot edina občina je v stanu z manjšimi procenti domače potrebe poravnati. Kdor tedaj premisli naš blagi namen dvema farama lastne domače občine napraviti, pako v domači Vitanjski fari skoraj za polovico pomnožiti, neprilicni Sp. Dolič dve uri dolg eno ped širok, kateri ima le tri noge brez telesa, pa razrušiti, bode gotovo privoščil, da prenesejo k. svoje gnezdo v podrtine Vitanjskih gradov in lahko tam krokajo za kratek čas, komu? to si naj g. Mulej domisli sam!

Iz Konjic. (Nov učitelj.) Dolgo smo čakali na novega učitelja, — no slednjič ga bomo dobili. Pa kaj mislite kakega? — Takega, ki niti slovenščine zmožen ni, ki ni bil nikdar iz slovenščine izprašan. Piše se Alois Seidler ter pride iz Slov. Grada, kjer je bil samo provizorično nameščen. Slov. Gradčani so mu baje svetovali, da bi iz slovenščine izpit napravil, ker bi ga potem lahko tamkaj za definitivnega učitelja predlagali. Toda on se je neki izrazil, da bi si s slovenskim izpitom samo spričevalo pokvaril in da lahko brez slovenščine službo dobi — med nemškimi brati. Slavni deželni šolski svet bi nas Slovence ne bil mogel huje kaznovati, kakor s tem imenovanjem. Ne zadosti, da je že učiteljica Schubitz slovenščine nezmožna, ampak more biti še tudi taki učitelj. Uboga naša mladina! — In kdo je to večinoma zakrivil? Naš krajni in okrajni šolski svet, v katerih sedi naš šulvereinski doktor Miha Lederer. Kdo je pa ta doktor Lederer, ki sedaj tako slovenščino mrzi? — Rodom Slovenec iz Koroškega, ki je pred nekaterimi leti z lahko palčico k nam priromal in ki si je

sedaj tukaj na slovenski zemlji že precej premoženja pridobil. Pa ne samo, da ta gospod slovensčino mrzi, ampak on si je še predrznil, nas Slovence v nekem pismu, kojega je Kamškim šulvereinarjem odposlal, „na pol omikano“ (halbcivilisirt) ljudstvo imenovati. Na pol omikani smo pač morebiti takrat bili, ko smo v njegovo pisarno groše nosili. Toda vprašali bi ga, kdo je bil takrat poleg, ko je tukaj neki „komedijant“ s pestjo telico ubijal, katera je še le pri 35. udarci padla in katero so potem še s sekiro ubijati mogli? — Ali tudi „na pol omikani“ Slovenci? — Nikakor ne, ampak sami „omikani“ nemčurji in pa neki debel mersarski pomagač, ki jo je bahačasto z rokama okoli mahal. Imeli bi sicer še mnogo takih reči navesti, toda za sedaj dovolj. —

Iz Celja. „Celjska vahtarica je razbobnala, kako toži občinski zastop v celjski okolici pri sodnji celjski poštenjake, gg.: Jožefa Žičkarja, Lipovškega, Šaha, Žnidarja Andreja in Martina, in Likarja. Toda vložena tožba morala je se na sramoto bedastih tožnikov vzeti zopet nazaj. Celjska vahtarica pa še zmirom molči o tem, namesto da bi krivično obdolženim možem povrnila dobro ime, ki njim ga je skušala vzeti s tem, ko je po svetu raztrgala, da so oni možje zatoženi. Enako je ta frajmavrski list naznanjal, kako je nek celjski duhovnik sleparil z škofovskimi pastirskimi listi ženske po celjski okolici, da so mu dajale pooblastila za občinske volitve. Res je to stvar po ovadbi Malletovi celjska okrožna sodnija skozi več dni silno ojstro preiskovala; toda slednjic se je pokazalo, da so celjski nemčurji grdi lažnjivci in obrekovalci. Vsa bedasta, toda grozno hudobna zatožba, se je zdaj vrgla pod klóp. Na sramoti so pa ostali: Andrej Dolence iz Babnega, ki je prvi zvohal tiste pastirske liste; občinski pisar Hofman in župan Malle, ki sta mu verovala in najemala advokata, da je vso bedastočo spravil pred sodnijo. — Ali so celjski nemškutarji že res s pametjo popolnoma skregali se, da v svoji razdivjanosti več ne vejo, kaj delajo?

Od sv. Bolfanka v ljutomerskih goricah. Dne 24. t. m. pogrebli smo tukaj gosp. Antona Štuheca, kateri je pri nas nad 7 let službovoval kot učitelj. Stirnajst drugov spremilo ga je k pokoju. Pokojnik narodil se je 9. aprila 1843. l. pri sv. Tomaži. Bil je najprej za podučitelja pri Mali nedelji, potem v Slovenski Bistrici, na Polensčaku, od koder se je preselil na Holm pri Ormoži, kder je bil polna tri leta. Mož bil je lep izgled izvrstnega učitelja, v vsakem oziru neizmerno marljiv. Akoprem ga je jegova dolgotrajna bolezen hudo mučila, izpolnjeval je zvesto svoje dolžnosti skoro do poslednjega izdiha. Za narodne pravice boril se je krepko kot narodnjak bil je

vedno stanovitven, podpiral po mogočnosti domačo književnost. Bodi mu lahka zemljica!

B. F.

Iz Rač. (Pogorelo) je v torek 26. t. m. gospodarsko poslopje dvema posestnikoma: Bauman-u in Hrastnik-u. Bili so tega ognja krivi otroci, kateri so si najdeni „čik“ hoteli našgati, da bi ga izkadili. Hvala Bogu, da ni bilo veta, sicer bi šla cela vas v plamen. Da ogenj ni imel moči do sosednjih hiš, gre zasluga posebno g. Vračko-tu, ki je zavedno komandiral, ukazoval vodo nositi. Račka vas ima sicer gasilno brizglo — pa ravno takrat, kadar se potrebuje, je vsakokrat v slabem stanu, da je za stonj. Občinski predstojnik bi moral zagovoren biti, take reči vsako uro pripravljene imeti. Gorelo je od 9. ure zjutraj do okoli 4. ure popoldan.

Z dravskega polja. (Pravda), katero sta imela predsednik krajnega š. sveta v Brezuli in tamošnji učitelj s kovačem Jurijem Plečkom, se je na veliko krajih krivo zastopila, in sicer tako, kakor da bi bil Jurij Plečko omenjena dva zavoljo goljufije pri nekem računu tožil. Temu pa ni tako, in ker je reč dognana, je tedaj potreba kriva mnenja o tej pravdi raztolmačiti. Jurij Pečko, kovač v Podovi, je pretečeno leto prilično neke krajne komisije predsednika krajnega šolskega sveta in pa učitelja v Brezuli na časti razžalil in zadnjemu, ki je ob enem šolski vodja, očital, da otroke z drugimi sotovariši vred v tatvini podučuje. Krajni šolski svet je na to vložil tožbo zoper Jurija Plečka pri c. kr. okr. sodnji v Mariboru, katera mu je v zadostenje nepremišljenosti 1 mesec zapora, poostrenega z 1 dnevom posta in 1 dnevom v črni celici vsaki teden odmerila. — Jurij Plečko je sicer rekuriral v Celje, in njegov dohtar mu je izprosil, da se mu je zapor na 3 dni z 1 postom skrčil, a vrh vsega tega ima vendar blizo 70 fl. stroškov. Plečko je že nad 70 let star. — Tisti tedaj, kateri so ali sami radi, ali iz nevednosti to reč ravno nasprotno in lažnjivo obrnoli, naj bodo svarjeni!

Z Rožengrunta. Kje pa je to, Rožengrunt? bodo nekteri vprašali. Hočem takoj odgovoriti. Rožengrunt spada v faro sv. Ane na Krembergu, v emerečki okraj, in radgonsko glavarstvo. Leži na pobočji pogorja, ki se vleče med Ščavnico in Muro in sicer na južnem. Med Rožengruntom in Emerekom leži Logatec, ki spada v emerečko župnijo, sekovske vladikovine. Tam na meji med Slovenci in Nemci postavil si je zloglasni „šulverein“ šola, dobro vedoč, ka bode tudi tukaj nekaj slovenskih otrok v svojo žrelo vrgel. Šola je jednorazredna in za Logačane, ki morajo gotovo urgermani biti, postavljena. A ker „šulverein“ sam vseh stroškov te šole ne bode ali neče plačevati, Logačanom samim pa bi to tudi ne

bi lahko bilo, izmislili si modra butica „šulve-reinerjev“, tudi Rožengruntarje za to šolo pridobiti, kjer je tudi nekaj Nemcev, a mnogo slovenskih otrok. Ker nekteri imajo v trirazredno šolo nekoliko dalje, nego v jednorazrednico v Logatec, in ker se v prvi pre premalo nemški uči, sklenoli so glavači v Rožengruntu se v Logatec vsolati. Predariti pa je, da so Rožengruntarji pred nekaj leti z drugimi občinami vred imeli mnogo potroškov za veliko šolsko poslopje pri sv. Ani in se tudi obvezali z drugimi vred vsakoletne potroške plačevati. Sedaj pa par Rožengruntarjev, predstojnik Simonitsch in Graffoner, pre z vso silo pritiskata na to, da bi se Rožengruntarji tudi v Logatec vsolali in g. okraj. glavar jima pre še pomaga. Na dalje spadajo Rožengruntarji s svojimi otroci vred menda k našej škofiji in č. duhovniki se bodo branili otroke k sebi k spovedi puščati, katerih v krščanskem nauku ne bodo poučevali in tedaj njih k spovedi potrebnega znanja ne poznali; a v Cmerek, osobito po zimi otroke k spovedi goniti je nekoliko predaleč. Tedaj Rožengruntarji predarite dobro poprej, kaj bodele storili. Gotovo bi sami sebi sramoto in škodo naredili.

Iz Ptuja. (Notar, ki se slovenskih penez brani.) K notarju F. Rodošku prišla je pretečeni teden stranka, ter ga prosila, naj jej napravi kupno pogodbo, toda v slovenskem jeziku. G. notarja pa je to silno razjarilo, jel kričati nad stranko, rekoč jej, da jo to mešniki učijo, da pa on ne piše slovenski, raje si da kožo raz sebe izvleči. Stranki ni ostalo druga, kot notarjevo pisarno zapustiti ter se podala v drugo pisarno, kjer se je njenej pravičnej želji z veseljem ustreglo. Od stranke je lepo, in vse hvale vredno, da tako vrlo postopa in svoje svete svetinje brani, a nasprotno se pa čudimo g. notarja postopanju. Če on noče slovenske pogodbe delati, delali jih bodo drugi prav radi, strankam pa je jednako, kajti plačati morajo povsodi.

Iz Ptuja. (Izjava.) Jaz podpisani Jožef Grile, posestnik na Bregu izjavim, da jaz tisti „Aufruf“, ki ga je izdala neka stranka in priporoča necega Lešnika kot kandidata za državnega poslanca, nikdar podpisal nisem in je tedaj tisti moj podpis neka hudobna roka brez moje vednosti ponaredila.

V Ptuji 25. januarja 1884.

Jos. Grile, Ivan Urbanec,
priča.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar je obiskal svojo hčerko princesinjo Gizelo v Monakovem na Bavarskem in bil od ljudstva radostno sprejet. —

V državnem zboru je grof Wurmbbrand nasvetoval, naj se nemški jezik proglasi kot državni jezik. S tem bi drugim narodom avstrijskim vsiljevali povsod nemščino, kakor na Ogerskem madjarščino. To bi bila smrt členu XIX. temeljnih državljskih pravic, ki proglašajo enakopravnost vseh jezikov v uradu, šoli in javnem življenju. Nemški liberalci hočejo torej podreti, kar so l. 1868. postavili; Nemci, Slovani, Italijani, Rumuni bi naj ne bili kot bratje pod eno avstrijsko streho, ampak nemščina bi naj za mizo sedela kot privilegirana gospodarica, a druge govorice njene dekletke strežnice. Zavoljo tega Wurmbbrandovega nasveta prepirali so se poslanci celi teden; naposled zmaga avstrijska poštenost: s 186 proti 155 glasom so naši slovenski poslanci, dalje češki, poljski in nemški konservativci vrgli Wurmbbranda in njegove nemško-liberalne kričače. Slava jim! Sedaj bodo zopet kaj potrebnjega mogli pričeti. Nemški liberalci so sedaj v zadregi, s čim bi še dalje mogli rovat. — Neverstvo rodi v velikih mestih že strašnih zločinov: v Gradcu so roparji na ulici napali ženo in moža ter oropali, na Dunaji pa socialisti ustrelili zopet policaja in uradnikom se dapošiljajo grozilna pisma. Ministerstvo namerava hujskovalno pisanje novinam in zborovanje socialistom otežkčiti ali za Dunaj proklicati hitri sod. — Minister Tisza je precej omajan: kardinal Simor pa konservativni grof Cziraky bila sta k cesarju pozvana in sedaj Tisza opusti civilni zakon in prenarejanje gosposke zbornice. — V Plevljah se našim vojakom slaba godi Turki ne sprejemajo naših goldinarjev v polnej veljavi, ampak le po 80 kr.

Vnanje države. Italijanski kralj pripravlja se na potovanje v nemški Berlin. — Francozi uže nemilo čutijo nasledke liberalno-judovske trgovinske svobode: obrt, kmetijstvo, kupčija propada, revščina raste. — Nemški cesar Viljem boleha in se utegne kaj zgoditi Nemcem zelo nepovoljnega, Viljem je namreč uže 86 let star; tudi Bismark ni neumrljiv. — Ne Španskem so v 4 mesecih volitve pa se uže sedaj močno pripravlja na nje, da je vse razburjeno. Če zmagajo republikanci, šteti so dnevi kraljevanja Alfonzovega. — Črnogorci še vedno zastoj čakajo, da jim Turki izročijo Gusinjski okraj, ki ga imajo dobiti vsled zadnje vojske. Turki se izgovarjajo na Arbanavse, ki ovega ozemlja nečejo pustiti. — Angleški general Gordon dobil je 1 milijon goldinarjev in odšel v Hartum, da s pomočjo penez zmagovitega Mahdija pomiri. Poročajo, da je ta uže Hartum vzel in da katoliškim misijonarjem ni dal nič žalega storiti. — Francozi stojijo pred mestom Bak-Ningh v Tonkingu. Če ga napadnejo, žuga kitajska vlada Francozom napovedati redni boj.